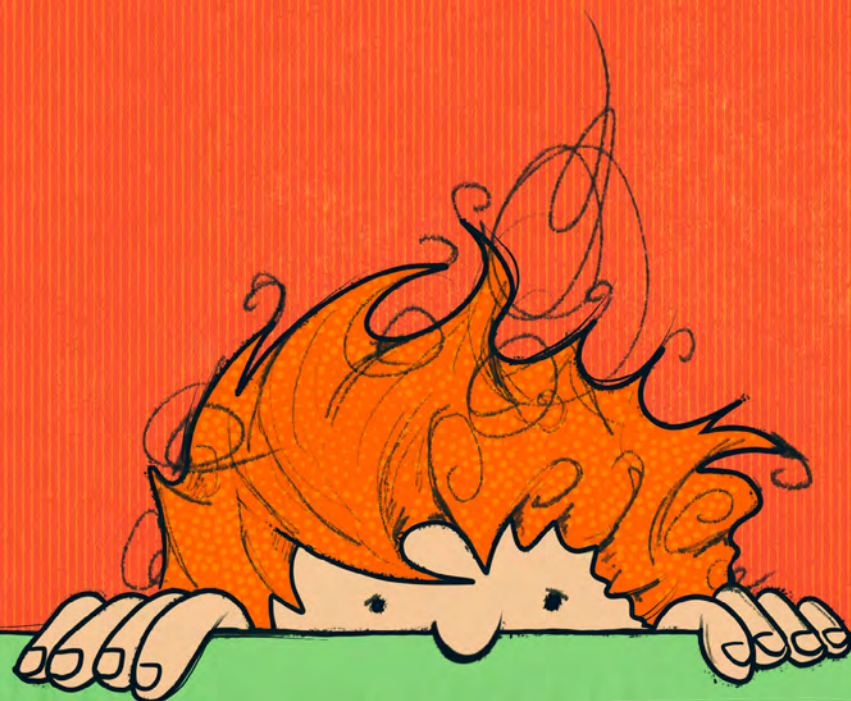
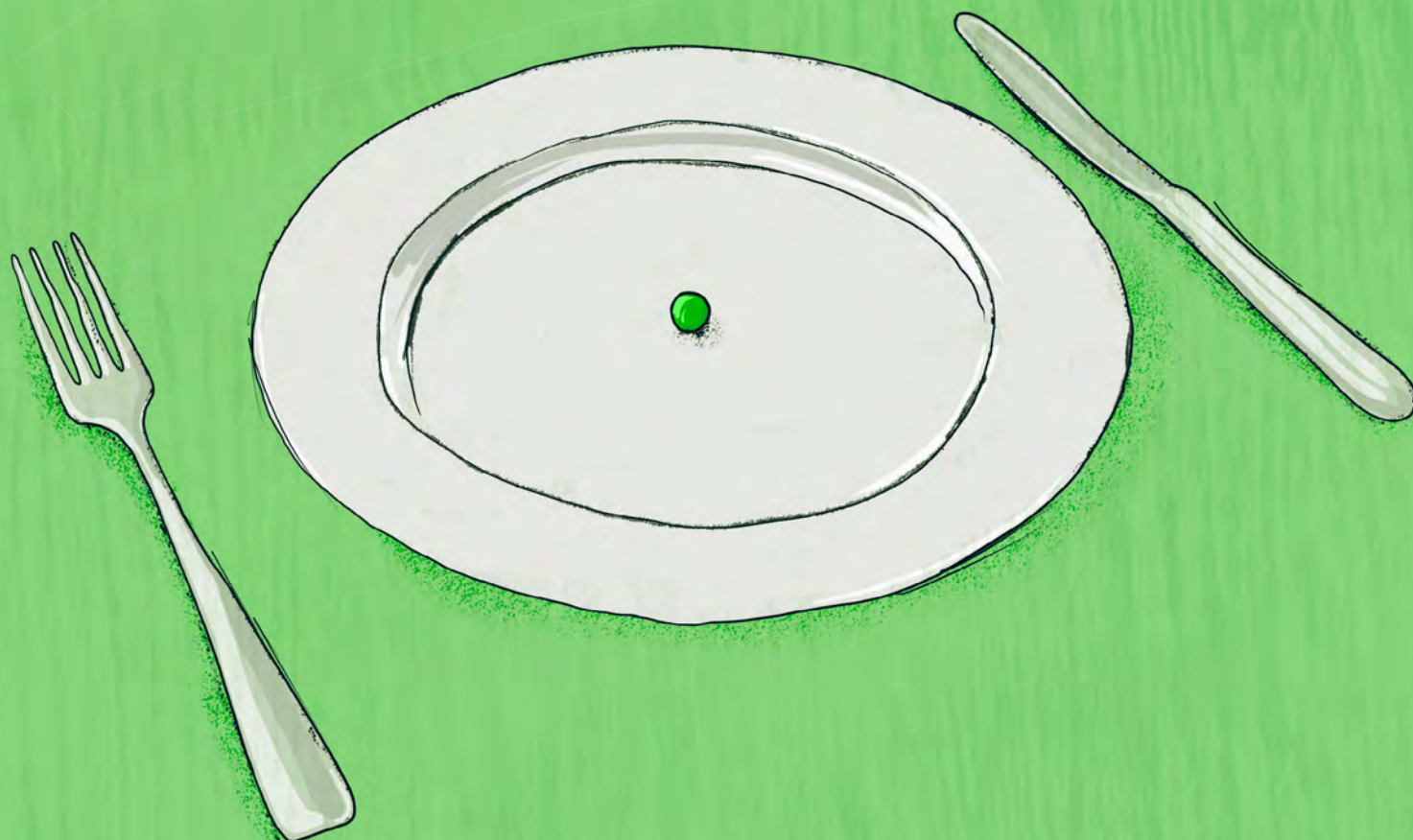

Smakus, Smaskens och Svinnis

Det här är en saga om en ärta.
Du vet en sån där grön och rund liten
sak som ligger på din tallrik ibland?

A bright yellow sun with rays is in the top left corner. A grey, fluffy cloud is in the top right corner, with several black raindrops falling from it.

Alla grönsaker
börjar som små frön,
ärtor också!

A brown hand is shown from the side, holding a small, round, light-brown seed between the thumb and index finger.

När fröet läggs i jorden
och får vatten och solsken
börjar det gro.

Ärtplantan växer sig starkare, större och längre, och när blommorna blommat över dyker ärtskidan upp.

Det är i den ärtan bor!
Har du sett en sån förut?

När en hel sommar har gått och ärtan vuxit färdigt är det dags för skörd.

Ärtorna plockas och blir nedfrysta innan de fraktas till affären. Det är där vi hittar dem i frysdisken. Kanske får de åka ner i kundvagnen och följa med hem till någon? Eller så hamnar de på restauranger eller till exempel i köket på förskolan.

Just vår lilla ärt
får först åka båt...

sen lastbil
till förskolan.

Det är en
helt vanlig
måndag på
förskolan.
Snart dags
för lunch!

Men vänta! Vem är det
som sitter på tallriken?
Ser du? Titta närmare!

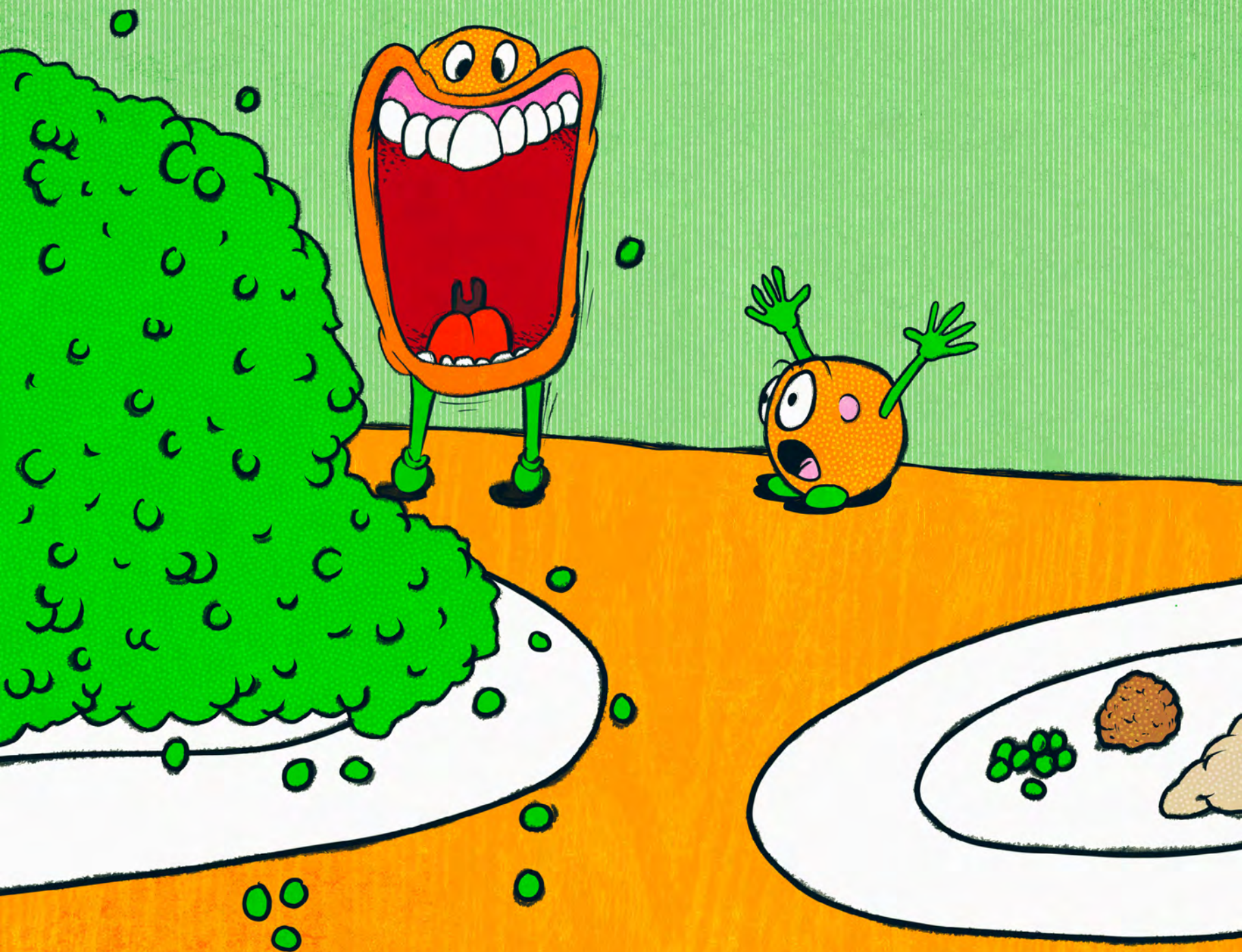
Det är ju Smaskens.
Hen är först vid bordet
för Smaskens älskar
mat. Speciellt ärtor
tycker Smaskens om.
Hen vill gärna äta upp
hela skålen faktiskt!

Men vad nu?
Smaskens är ju
inte ensam.
Där är Smakus
också.

Smakus gillar mat, men hen är lite försiktigare än Smaskens. Smakus vill ha en ärtä till att börja med. Om ärtan är god vill Smakus ha mer, men bara så många som hen orkar äta upp. Då slipper man ju kasta det som blir över i sopkorgen.

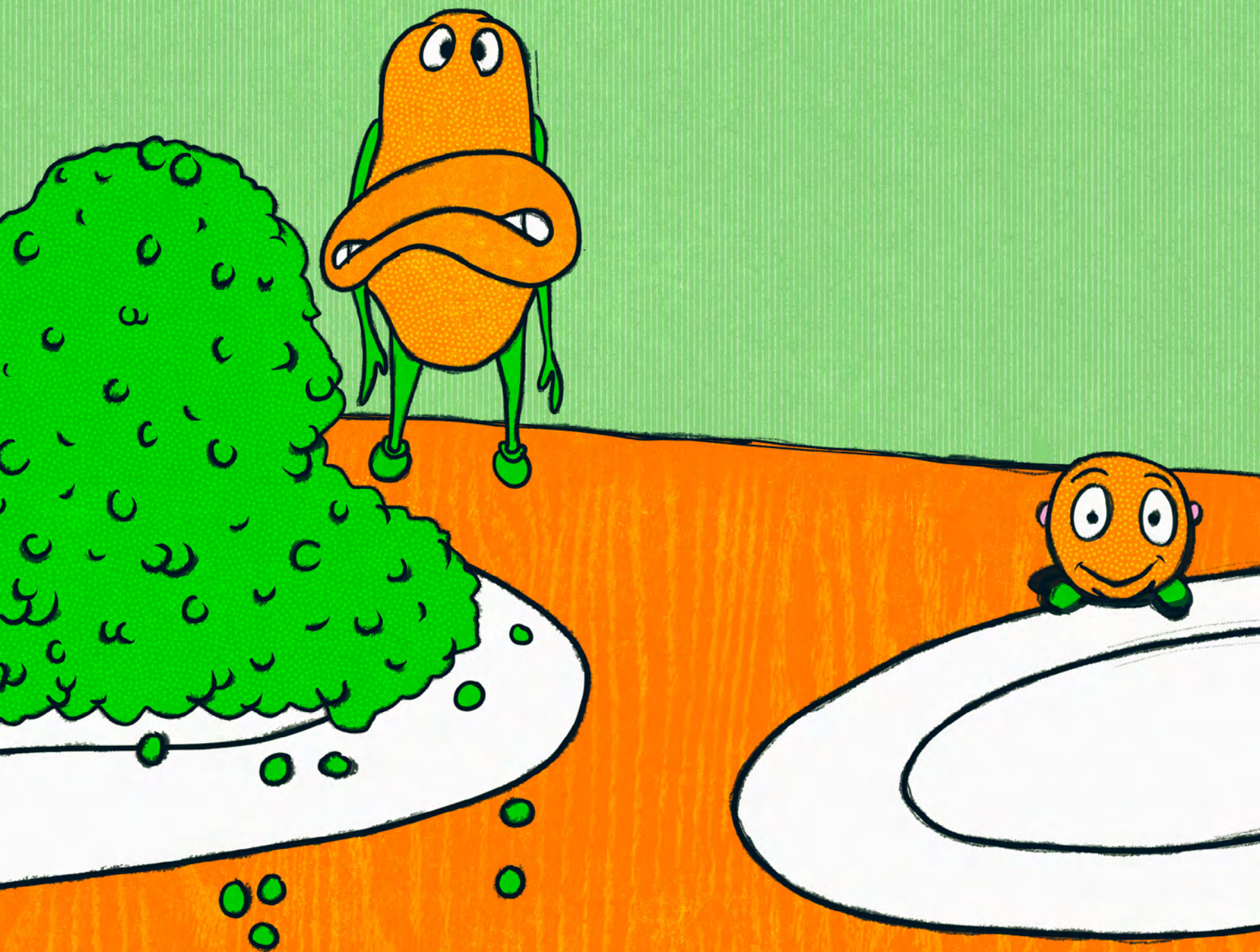

Smaskens fyller hela sin tallrik med ärtor – fastän Smakus säger “STOPP och vänta! Orkar du verkligen äta allt det där?” Smaskens tar massor för det är ju så gott!

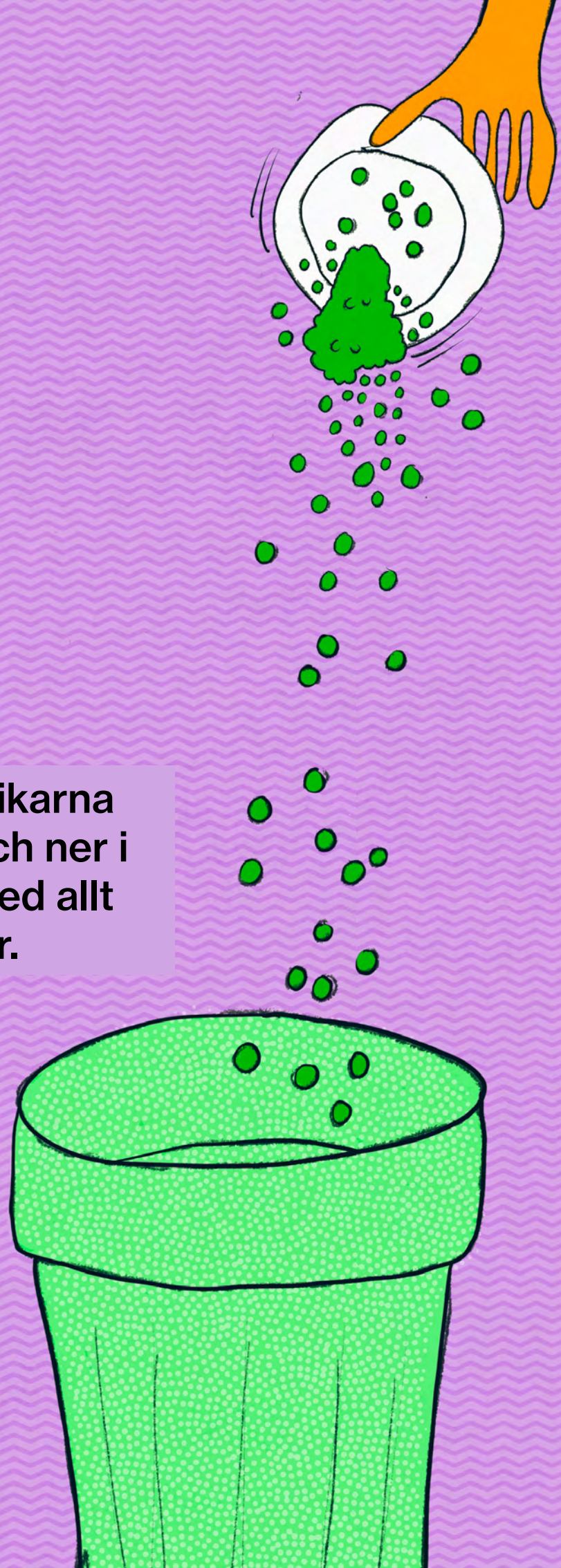

Smakus tar åtta ärtor, för det är så många som hen orkar äta just idag. Smakus vill ju smaka på potatismoset och köttbullarna också.

Lunchen är över och precis som alltid blir Smaskens proppmätt i magen. Kvar på tallriken ligger nästan alla ärtor. Det var ju det Smakus sa! Vad ska hända med ärtorna nu?

Just det, tallrikarna
skrapas av och ner i
sopkorgen med allt
som blev över.

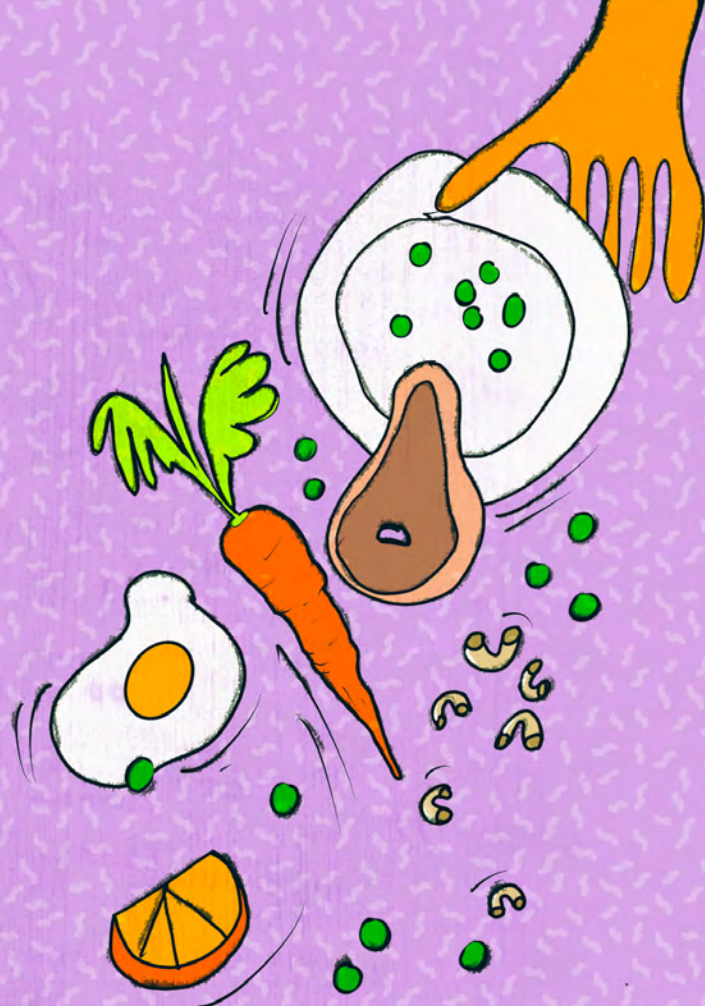

I sopkorgen, där all kompost och maten
som är kvar på tallriken hamnar, bor Svinnis.

Svinnis är så liten som en loppa. I alla fall när hen får riktig kompost att äta. Kaffe-
sump, möglig ost, banan-
och äggskal – sånt som vi
människor inte kan äta upp,
tycker Svinnis allra mest om.

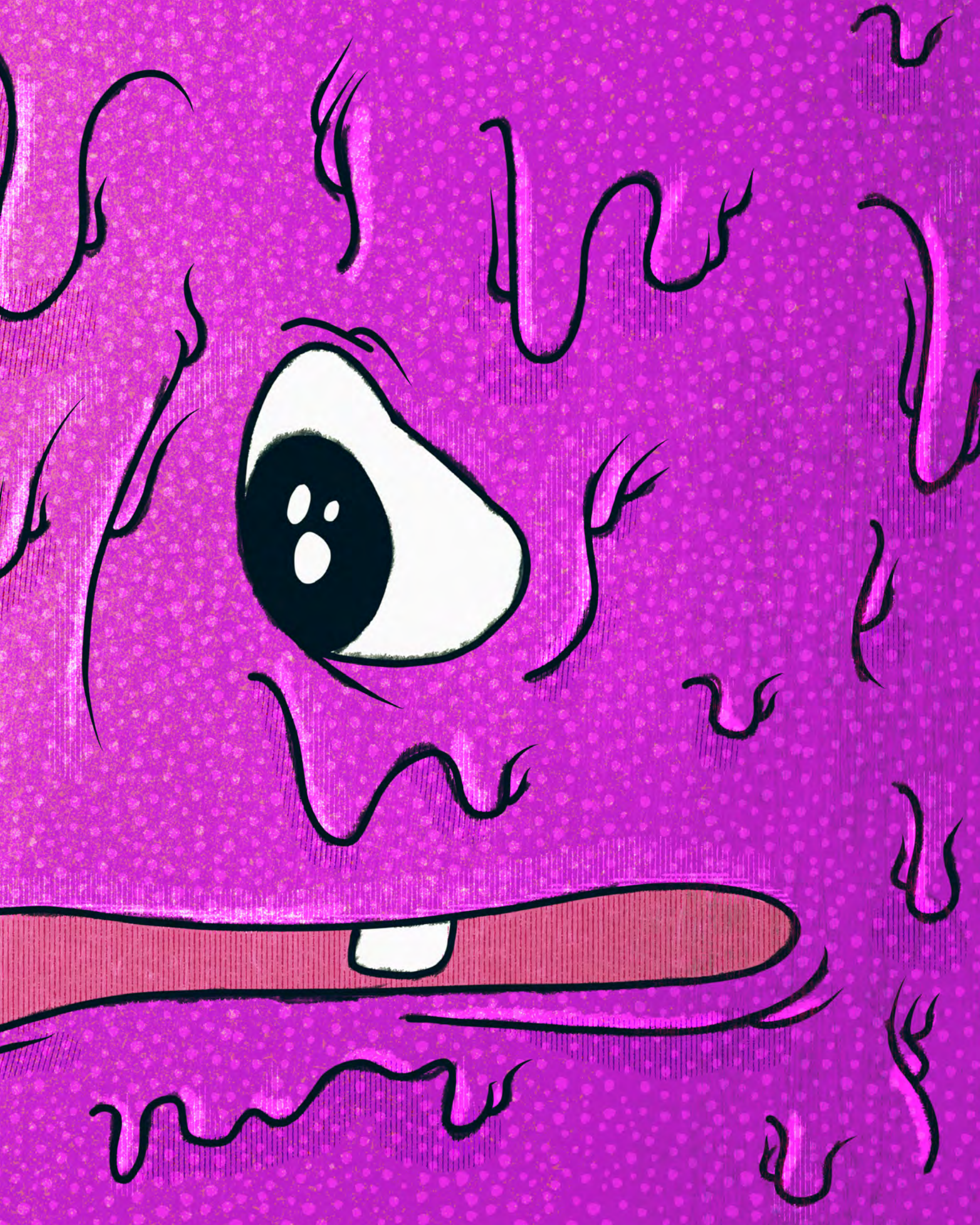
När Svinnis istället för mumsigt skrutt får människomat växer hen sig stor. Det gör ont i magen och Svinnis blir ledsen.

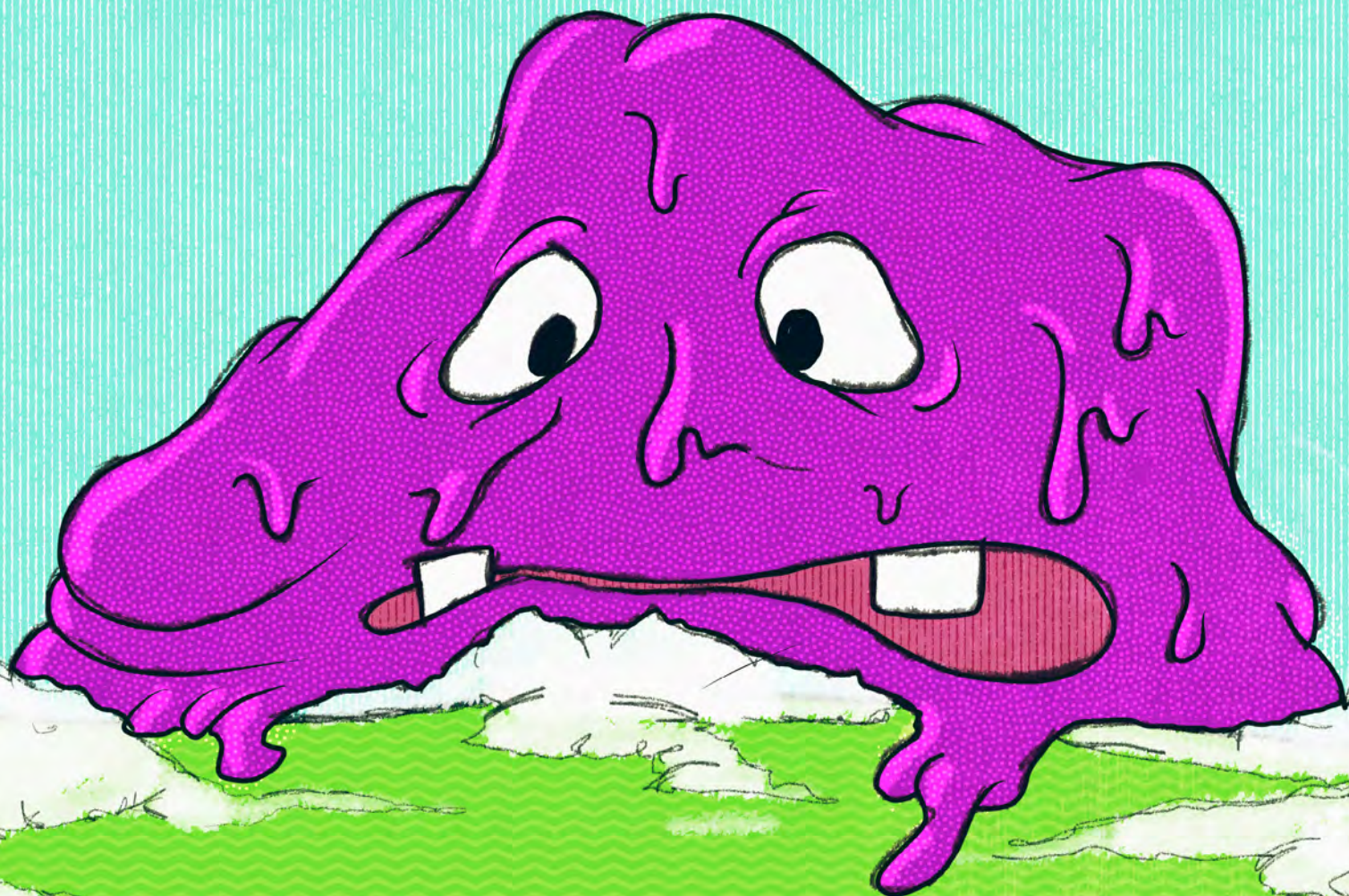
Just den här måndagen trillar massor av ärtor från Smaskens tallrik ner till Svinnis, plus några hela och halva köttbullar och rester av mos som barnen och pedagogerna inte ätit upp.

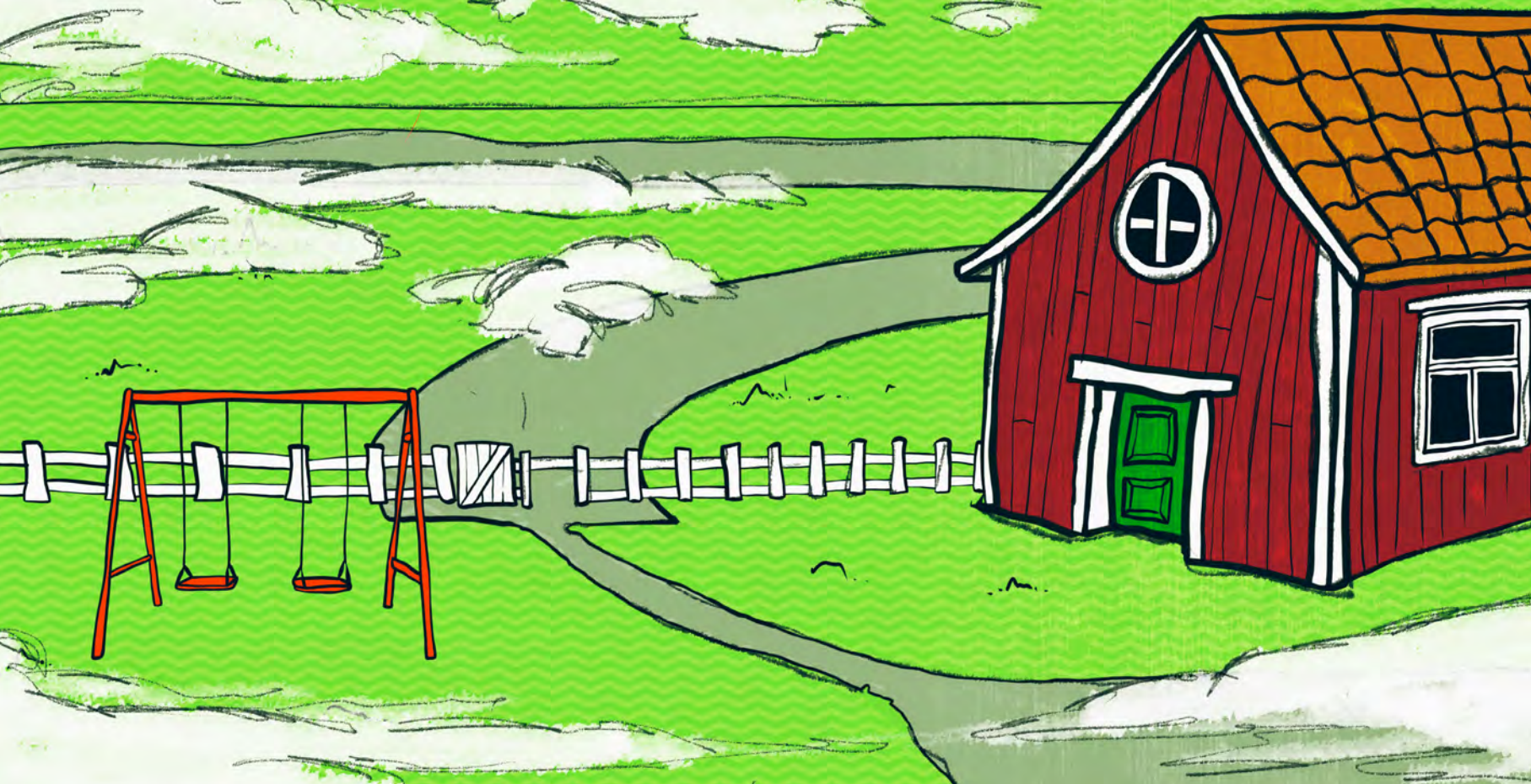
Svinnis blir jättestor!
Ja, Svinnis blir så stor
att hen inte får plats i
sopkorgen längre.

Svinnis blir så varm så varm,
så snön smälter.

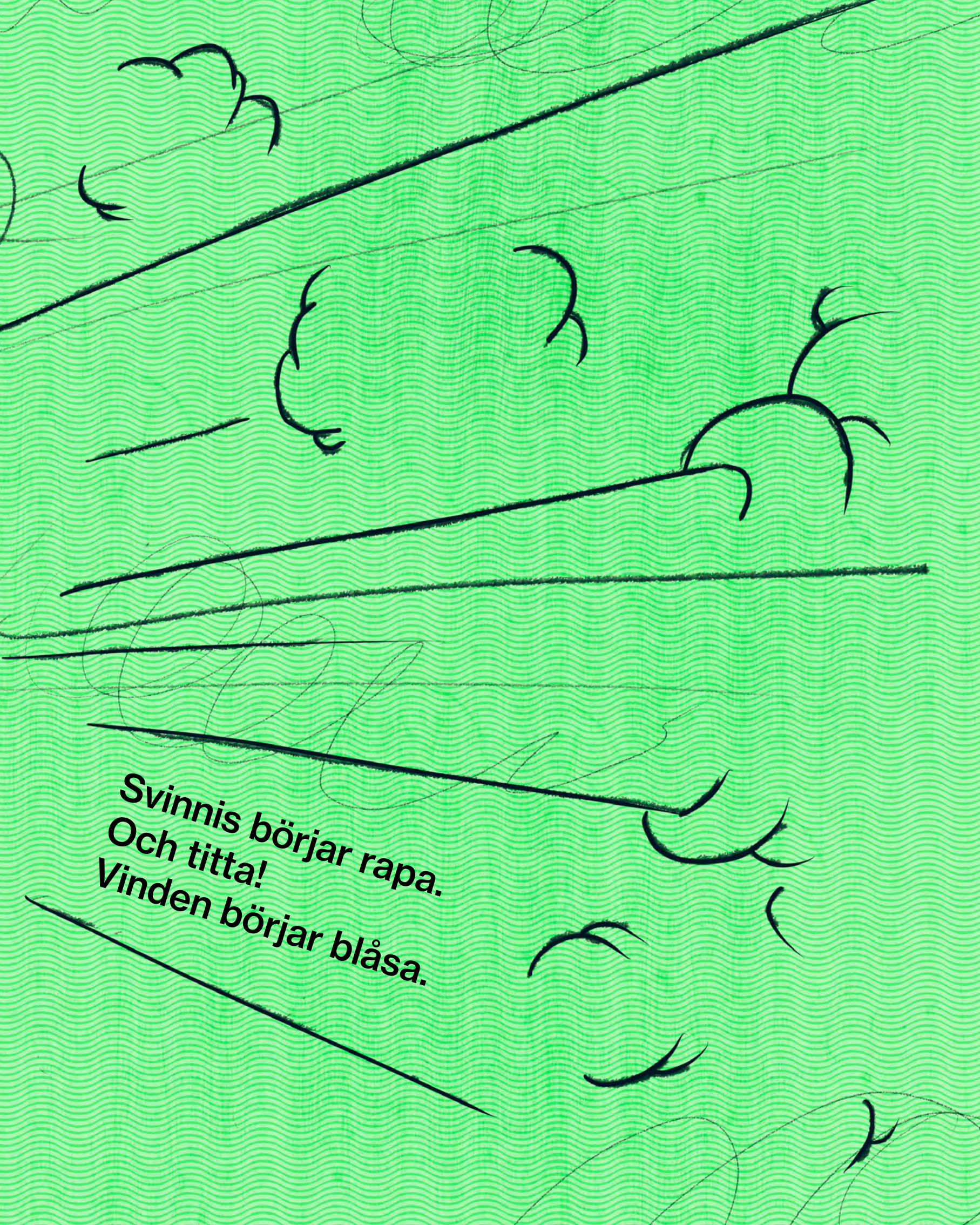

och så ledsen att hela gården
blir full av vatten.

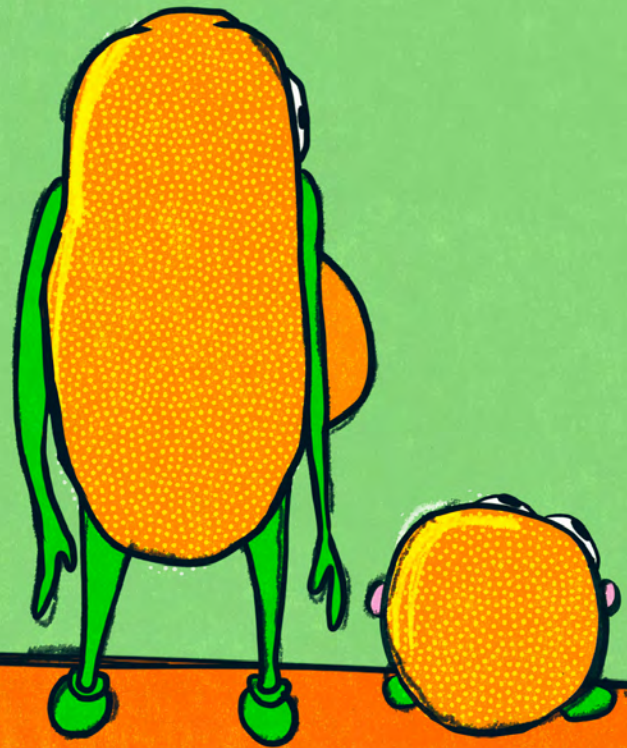
Svinnis börjar rapa.
Och titta!
Vinden börjar blåsa.

Oj, vad det blåser!

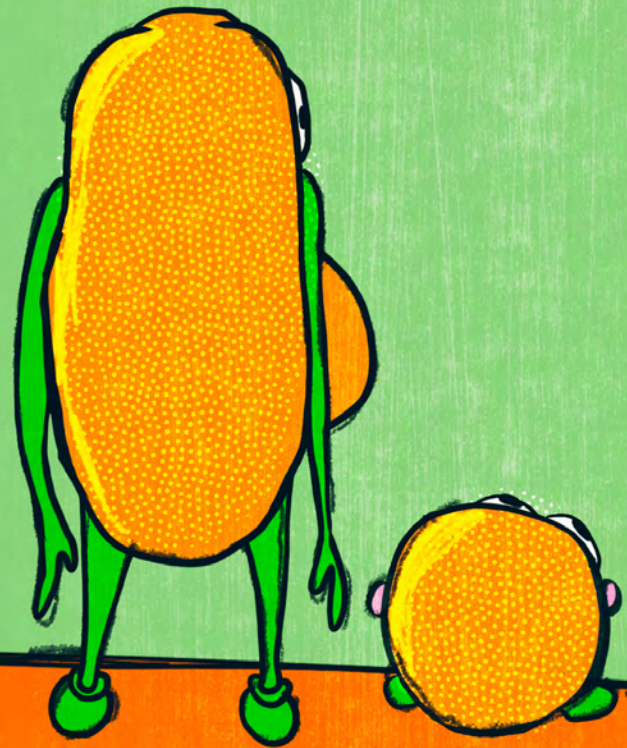
Smakus och Smaskens tittar på Svinnis genom fönstret.
Det här var ju inte alls bra. Ingen kan gå ut när det blåser
så här mycket. Förresten skulle de behöva en båt också!

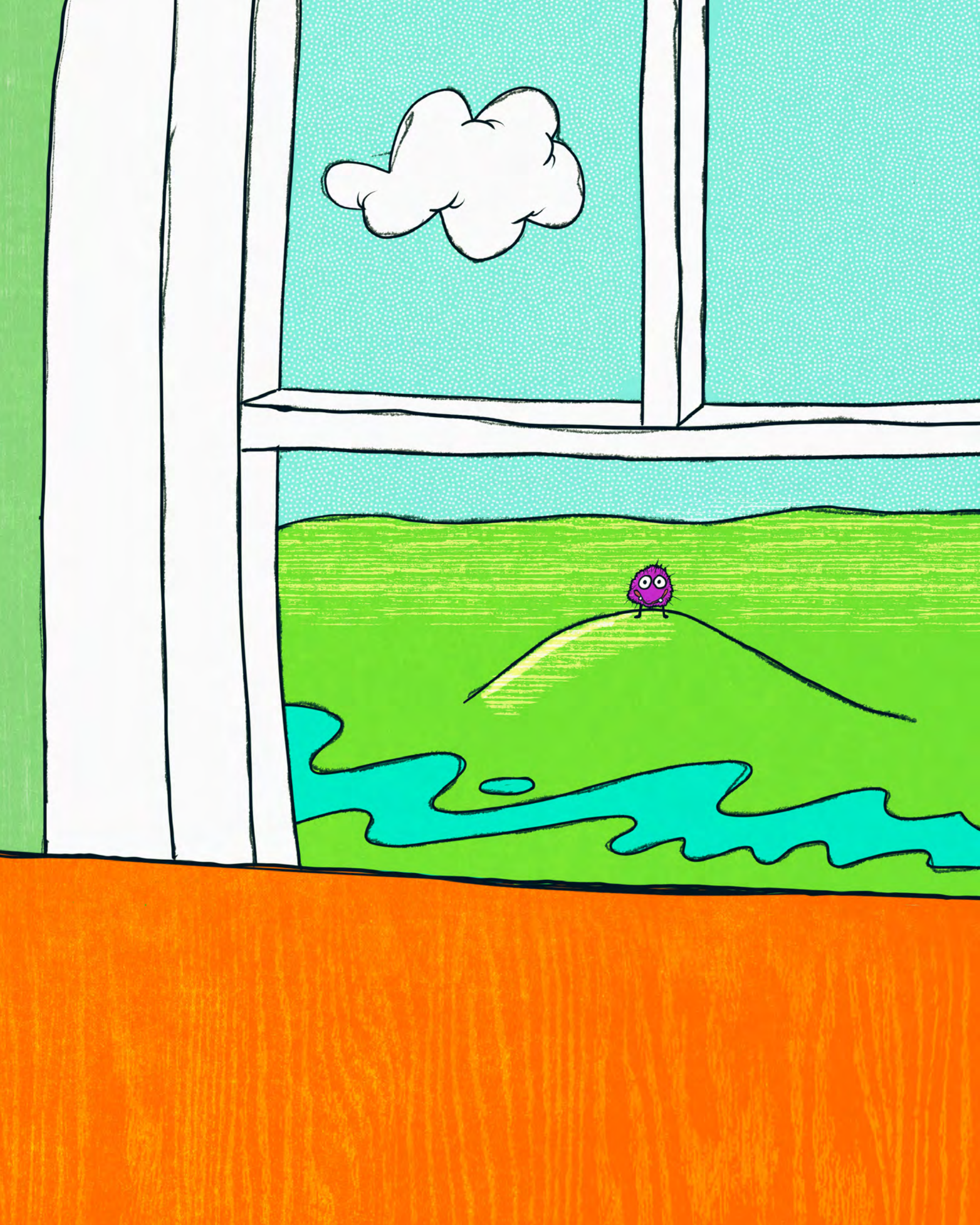

När Svinnis slutar svettas, gråta och rapa krymper hen ihop till en liten loppa igen. Vädret lugnar sig. Vattnet sjunker bort och vinden slutar blåsa.

Smaskens ser på Smakus. Imorgon ska hen inte lassa på lika mycket på tallriken. Och kanske kanske att hen ska prova att smaka på något annat än ärtor. Men bara lite till att börja med!

En liten ärta som slängs
är väl inte så farligt?
Både jo och nej.
Ärtan växer sakta och reser
sedan långt, kommer ni ihåg?

Från ett pyttelitet frö och
hela vägen till tallriken.
Med många stopp på vägen
och avgaser från båtar, flyg
och lastbilar som skjutsar
ärtan till affären.

Och tänk bara om alla i hela Sverige skulle
slänga en ärta? Då blir det jättemånga ärtor,
flera miljoner faktiskt!

Maten vi slänger fastän vi hade kunnat äta upp den kallas matsvinn. Matsvinn är dåligt för det betyder att allt vatten, allt jobb och alla resor som maten har gjort har skett i onödan. Det gör jorden som vi bor på illa.

Som tur är kan vi alla hjälpas åt att hålla Svinnis lugn och liten, och stoppa matsvinnet på samma gång. När vi kastar så lite vi bara kan från tallrikarna blir Svinnis glad och jorden mår bra.

Så, hur ska man göra?

Precis som Smakus säger till Smaskens är det alltid bättre att börja med lite på tallriken och sen ta mer.

Då är det lättare att känna efter om man orkar äta upp. Det blir inte heller så mycket matsvinn om man bara tagit lite av det man sen märker att man inte tycker om.

Det är aldrig farligt att smaka på mat, det är tvärtom bra! Då blir maten som står på bordet uppäten. Och vem vet! Kanske lär man sig att tycka om något nytt?

